

sőt fölös számmal vannak. Megnéztem a cipőjét. A felső bőr mindkét cipőn kétfelé volt szakadva, úgy, hogy a lába egészen kilátszott. A cipőtálpak sem voltak különbe. Gyaloglás közben a hideg, havas és kemény föld feltörte a lábainak fűdetlen és mezitelen részét. A ruhája is csupa rongy volt. Szétnyitotta az ingét s megmutatta a testét, amely csupa vörös foltokkal volt tele. Panaszkodott, hogy beteg, folyton vakarózni kell s az egész hosszú uton viszkedett a testének minden része. Azután elmondta, hogy *negyvennyolc óra óta nem evett* s rettenetes kinokat érez. Első dolgom volt, hogy adtam neki két koronát, vegyen belőle ennivalót. Kért, hogy vitessem be a kórházba, mert azt hiszi, hogy az uton megbetegedett. Gyuricza Sándor dr, kerületi orvoshoz utasítottam azzal, hogy az megvizsgálja és ha szükségét látja, beszállíttatja a kórházba.

— A szegény ember elment Gyuricza Sándor dr-hoz, aki megvizsgálta s akitől én nemsokára azt a telefon-értesítést kaptam, hogy a lakatos-egéd nem beteg, kórházi ápolásra szüksége nincs, azok a vörös foltok és viszketegségek bántalmak az elcsigázottságtól, a hosszú ut fáradalmaitól és az *éhségtől* származnak.

— Ennyi az egész eset. Ruhával is, cipővel is szívesen elláttam volna a szegény lakatos-legényt, de kifogytam már azokból a ruhákból és cipőkből, amelyeket jószívű szegedi kereskedőktől kértem az ilyen szerencsétlen emberek számára. Annyit mégis kieszközöltem, hogy kapott munkát s most kereshet pénzt.

— Nagyon sok ilyen szegény ember fordul meg nálam naponta s amit lehet, megteszünk. Egyet azonban szemmel tartok, azt, hogy a rendőrséghez forduló munkátlan és beteg nyomorgók a legtöbb esetben ruhát, élelmet és tüzelőfát csak természetben kapjanak, mert nem lehet tudni, melyik iszákos, melyik nem s ha ruhára, élelemre és tüzelőfára való pénzt adnánk át nekik, kétséges, hogy ezt a pálinkamérésekben költenék-e el, vagy sem.

A klerikálizmus ellen.

Elmondta: Nagy Aladár dr,
a szegedi törvényszék elnöke.

(Saját tudósítónktól.) A szegedi törvényszék új elnökét, Nagy Aladár dr-t, csütörtökön délelőtt fél tízenként órákor üdvözölte kinevezése alkalmából a szegedi ügyvédi kamara. A harminctagu küldöttség szószólója Rósa Izsó dr, elnök volt, akinek a beszédére Nagy Aladár dr hosszú beszédben válaszolt. Megköszönte az ügyvédek megtisztelő megjelenését s amikor végül munkájához kikérte az ügyvédi kar támogatását, egy fordulattal, pozíciójának társadalmi vonatkozásai kapcsán áttért a klerikálizmusra.

Szükségét érezte Nagy Aladár dr annak, hogy ebben a kérdésben, mivel a törvényszéki elnöki állás társadalmi állás is és főleg azért, mert a közönség egyrésze őt klerikálisnak tartja, nyilatkozzék. Nyíltan és hangsúlyozóttan kijelentette, hogy *nem hiva a klerikálizmusnak*. Mély vallásos érzés hatja át, vezető szerepet játszik a katolikus körben is, de a klerikálizmustól távol áll, ami alatt az értendő, hogy mindenkinek a vallásos meggyőződését tiszteletben tartja. Tehát pártatlanságát és bírói függetlenségét megőrzi mindenkivel szemben s így olyan aggodalmakra, amelyekkel a közönség egyrésze kinevezését fogadta, ok egyáltalán nincsen. Az ügyvédi kamara küldöttsége nagy figyelemmel és őszinte örömmel hallgatta Nagy Aladár dr megnyugtató kijelentéseit.

A küldöttség élén Rósa Izsó dr ezzel a beszéddel üdvözölte az új elnököt:

— Nagyságos királyi törvényszéki elnök ur! A szegedi ügyvédi kamara írásbeli üdvözlétén túl általunk élőszóval is kifejezi üdvözlését,

amellyel jelezni kívánja azt a fontosságot, amelyet a királyi törvényszéki elnöki állásnak és az elnök személyében történt változásnak tulajdonít.

— Ezuttal is hangsúlyozzuk, hogy amikor nagyságod ezen királyi törvényszék polgári főlebbzési tanácsának elnöki székét elhagyta, általános levertség vett rajtunk erőt, mert egyfelől sajnálattal váltunk meg attól a kiváló jogászai erőtől, amely a vezetése alatt működött főlebbzési tanácsnak annyi méltó elismerést szerzett és mert másfelől nem szívesen láttuk, hogy olyan adminisztratív állásba került, amelyben kiváló bírói képességeit megfelelőleg nem érvényesíthette, amely meggyőződésünknek az igazságügyminiszter urhoz intézett egyik hivatalos fölterjesztésünkben kifejezést adni nem tartózkodtunk.

— Annál nagyobb megnyugvással töltött el bennünket törvényszéki elnökké történt kinevezetése, mert most már nemcsak a kiváló bírói nyertük vissza, hanem a törvénykezési adminisztrációra is hivatott egyént, akinek e kettős minőségben kifejtendő tevékenységéhez teljes bizalommal viseltetünk és a legszebb eredményeket fűzzük.

— Biztosítjuk nagyságodat, hogy az ügyvédi kar tagjai elnöki működését odaadó támogatásban részesítendik, amint hogy mi is meg vagyunk győződve arról, hogy nagyságod az ügyvédi kar jogos kívánalmait érdemes elődje példájára kellő méltánylásban részesítendi, hogy eként úgy a bírói, mint az ügyvédi kar az igazságszolgáltatásnak s általa az arra utalt közönségnek érdekeit teljes megnyugvással szolgálhassa.

— Tartsa meg az ég nagyságod munkabírását és munkakedvét és áldja meg elnöki működését zavartalan egészséggel!

Rósa Izsó dr üdvözlő szavaira Nagy Aladár dr válaszképpen a következőket mondotta:

— Őszinte szívből köszönöm, hogy azt az állást, amelyet elfoglaltok, szíves megjelenésükkel megtiszteltél méltóztattak. De engedjék meg kijelenteni azt, hogy ez a megtiszteltetés nekem egyénileg is igen kedves, mert őszintén mondhatom önöknek, hogy amikor magamban azon töprengtem, hogy erre az ekzsponált, nehéz állásra vállalkozzam-e, a biztató reménységet bírói társaim barátsága után közvetlenül az a tudat nyújtotta, hogy én itt egy *intelligens, hivatása magaslatán álló ügyvédi karral találkozom*, amely nekem a multban egész bírói pályám alatt, amely itt folyt le önök előtt, a közvetlen és szóbeli bíráskodás terén, az anyagi igazság földterítésében mindig hű szövetségstársam volt. A jövő működésekre nézve szükségtelennek tartom, hogy itt részletes programot nyújtsak, csak azt mondom, hogy törhetetlen erélylyel és egész lelkem föl-tételével a jogkereső közönségnek szegény tehetségemhez képest mindig a *legjobbát nyújtom*.

— Ehez a munkához kérem az önök jóakarátát és nagybecsű támogatását.

— Ezek után még röviden akarok önöknek szólni az elnöki állás társadalmi vonatkozásairól. Jól tudom, hogy az elnök nemcsak arra van hivatva, hogy a bíróság kebelében a jogszolgáltatást és adminisztrációt irányítsa, hanem arra is, hogy a törvényszéket kifelé a társadalomban képviselje. Ilyen értelemben tehát *együttel társadalmi állás is a törvényszék elnökének állása*. Ilyen vonatkozásban bizonyos hangok jutottak fülembe, mintha Szeged város közönségének egy része azért nem látta szívesen az elnöki állásban, mert én bizonyos egyoldalú ekzszkuzív társadalmi iránynak vagyok híve. Nyíltan szólva, vannak, akik engem klerikálisnak tartanak.

— Kijelentem igen tisztelt uraim, hogy én *nemcsak nem vagyok klerikális, hanem határozottan és épenséggel nem vagyok barátja az úgynevezett klerikálizmusnak*. Az igaz, hogy mély vallásos érzés hatja át lelkemet, amely nekem a kötelességteljesítésben erőt, balsikerben vigasztalást nyújt. Azonban én a vallásosság lényegének nem tekintek egyebet, mint a végtelen szemléletét és átérzését s azokat az érzelmeket, amelyek ennek kapcsán az emberi szívben fakadnak. Ennek a *mélyes vallásos meggyőződésnek adtam kifejezést akkor, amikor a katolikus körbe beléptem s amidőn annak vezetésében résztveszek*; és amikor kívánom és óhajtom, hogy a vallásos érzület az emberekben erősödjék, azt hiszem, ezen kijelentéssel a félreértéseket eloszlattam és egy-uttal garanciát nyújtok arra, hogy valami szenvedélyes társadalmi foragatokban, amelyek a bírói állás teljes függetlenségét érintenék, ezután sem kívánok résztvenni.

Ismételten köszönöm szíves megjelenésüket.

Nagy Aladár dr beszédével az ünnepélyes aktus véget ért.

NAPI HIREK

— **Az osztrákok a közös bank mellett.** Bécsből jelentik: A bankbizottság megkezdte a bankjavaslat általános vitáját. Meyer dr, pénzügyminiszter teljes mértékben vállalja a felelősséget a javaslatért, amely nézete szerint minden méltányos követelésnek megfelel. A törvény hatályba lépésének kezdetét 1911 január elsejére visszamenőleg kell majd megállapítani. Kramarz dr kijelenti, hogy nem politikai, hanem tárgyi okokból ellene van a készfizetésre vonatkozó klauzulának. Starwinsky lovag a közös bank főtartása mellett szólalt föl. Kuranda képviselő Kramarz dr álláspontját helyeselte és hangoztatta, hogy a gazdasági kérdésekbe politikát nem szabad belevinni. Hock képviselő az Osztrák-Magyar Bankot a dualizmus támaszának mondotta s ezért — szerinte — a cseheknek küzdeni kell ellene.

— **Nyilatkozat.** Betegségem miatt hosszabb ideig távol lévén, csak most jutott tudomásomra, hogy volt munkatársaim a *Délmagyarország* kötelékében egy napokig tartó erőszakos és nemtelen hirlapi hajsza után váltak meg a laptól. Sem a jóízlés, sem ennek a lapnak érdemes olvasóközönsége nem szolgált rá arra az inzultusra, hogy néhány mérges újságírónak hevenyészett házi botrányát idők multával bárki is föllevenítse. De mert a *Délmagyarország* még annak idején az én igénytelen szerkesztésében jelent meg és a botrányt konkurrens hirlapok kéjes ölében azok az újságírók rendezték, akiket a lapvállalat vezetősége az én szerény ajánlatomra szerződtetett, el nem mulaszthatom, hogy a nyilvánosan meghurcolt érdemes férfiaknak ugyancsak nyilvánosan elégtételt ne szolgáltassak. Meggyőződtem róla, hogy a kenyérharc tetszetős leple alatt *közönséges manőver* folyt a lapvállalat diszkreditálására olyan urak részéről, akikre megbetegedésemtől jóhiszeműen bízam a lap szellemi részének ellátását, mert az illetők valósággal fogadkoztak, hogy ezt hűséggel és lelkesen fogják teljesíteni. A lapvállalat vezetősége információm folytán hasonló jóhiszeműséggel fogadta őket bizalmába, amikor ehez a bizalomhoz egy ujonnan indult nagyszabású vállalkozás nem kicsinyelhető érdekei fűződtek. Ha ezek az urak mégis az első vélt sérelmüket fölhasználták arra, hogy a konkurrencia gyűlölködő hadállásából lövöldözzenek becsületes férfiakra, akkor ez olyan eljárás volt, amelylyal jóízű újságíró nem azonosíthatja magát. A közönség már a támadások megjelenésekor is kétségkívül megalkotta véleményét a hajsza inscenálóirol, de nem árt, ha a publikum még nyomatékossabban tudomásul veszi, hogy a személyeskedő handabandázás és becsületbe gázolás nem a tisztességes újságírás modora. Fölszólalásomnak azonban van egy másik célzata is. A *Délmagyarország*-ot — az országos sajtó decentralizálásának gondolatával — olyan emelkedett lelkületű, áldozatkész férfiak hozták létre, akiknek elhatározását annak idején a magyar fővárosi és vidéki sajtó versengve ünnepelte. Tóth József, Holtzer Dániel, Bartha Dezső dr, Erdélyi István, Kárász József és a többiek, akik — mint a zsurnalisztikától azelőtt teljesen távolálló emberek — a magyar sajtó egy evolúciós gondolatának megvalósítására vállalkoztak egyenkint és összesen a hazai újságírás történetének lapjaira szereztek érdemeket, nem arra, hogy a zsurnalisztikának eme önkéntes uttörőit épen újságírók részéről ériék alantos személyeskedő támadások. A közélet férfiai visszariadnak minden sajtóakciótól, amely pedig igen gyakran új lendületet ad a